

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 16.12.2002 59. vuosikerta Numero 4 Sivun 10

Avomaankurkut hellekesän testissä

Avomaankurkku nauttii kesän lämmöstä. Lämpimästä kasvukaudesta huolimatta viime kesän lajikekokeessa satoisimmiksi osoittautuivat lajikkeet, joiden sato alkoi valmistua aikaisin.

Vihannesten lajikekokeita on järjestetty viime aikoina Suomessa varsin vähän, vaikka lajiketutkimuksen tarve on jatkuvasti esillä. Viime kesänä MTT:n puutarhatuotannossa Piikkiössä kuitenkin toteutettiin lajikekoe, joka täydensi avomaankurkun tuotantotekniikkaan liittyvää tutkimusta. Kokeessa oli mukana 11 lajiketta. Lajike-ehdotukset pyydettiin jalostajilta, ja mukana oli sekä tuttuja että vielä maassamme tuntemattomia lajikkeita. Vertailulajikkeeksi valittiin Carine, jota on käytetty viime vuosien lannoitus- ja kastelukokeissa Piikkiössä.

Lämpöä riitti, vettä kului

Kurkkulajikkeet kylvettiin 17. toukokuuta, paitsi kaksi lajiketta, joiden siemenet saapuivat vasta viisi päivää muiden kylvön jälkeen. Myöhempään kylvöerään otettiin mukaan toinen erä Carine-lajiketta vertailtavuuden takaamiseksi. Kaikki lajikkeet istutettiin koepellolle multavaan hietamaahan 3. kesäkuuta - myöhemmin kylvettyjen lajikkeiden taimet olivat siten muita pienempiä. Niukahko peruslannoitus oli levitetty penkkien kohdalle, ja kasvukaudella lisälannoitus annettiin tihkukasteluna kastelukalkkisalpietarin ja kaliumnitraatin seoksella.

Kasvukausi oli selvästi keskimääräistä lämpimämpi. Kesä-heinäkuussa satoi ajoittain reilusti, mutta loppukesä oli erittäin kuiva ja rehevä kasvusto vaati säännöllistä kastelua. Tihkukastelua annettiin koko kesän aikana yhteensä noin 200 litraa rivimetrille.

Aikaiset lajikkeet satoisimpia

Sadonkorjuu aloitettiin 11. heinäkuuta. Alkuvaiheessa satoa kertyi melko hitaasti. Parhaiten alkukaudella tuottivat Bejon lajikkeet Adam, B2580 ja B2590. Koko kesän yhteenlaskettu sato oli suurin samoilla lajikkeilla. Aikaisesta aloituksesta oli siis hyötyä myös lämpimänä kesänä, jolloin viimeiset kurkut poimittiin syyskuun puolivälissä.

Pääsadon aikaan kaikista lajikkeista valmistui satoa suunnilleen yhtä paljon, mutta satokauden loppupuolella eroja syntyi jälleen. Elokuun lopulla ja syyskuussa Celine-lajikkeen sato oli suurin. Celine tuotti myös alkuvaiheessa selvästi paremmin kuin muut myöhemmin kylvetyt lajikkeet, joten se osoittautui niistä aikaisimmaksi ja satoisimmaksi. Kokeen sadosta noin 10 % oli epämuotoisia kurkkuja. Lajikkeiden välillä ei juuri ollut eroja virheellisten kurkkujen

määrässä. Sen sijaan lajikkeiden Opus , Etude ja RZ 12-18 kurkut olivat hieman suurempia kuin muut, vaikka kaikki lajikkeet poimittiin kahdesti viikossa ja samoilla kokokriteereillä.

Sadon määrä ei yksin ratkaise

Eri lajikkeet vaikuttivat kasvurytmiltään ja kasvuston rakenteeltaan melko samanlaisilta, eikä niitä ollut pellolla helppo erottaa toisistaan. Hedelmien ulkonäkö vaihteli jonkin verran lajikkeittain, mutta minkään lajikkeen ulkoisessa laadussa ei ollut suuria puutteita. Saman jalostajan lajikkeet muistuttivat selvästi toisiaan.

Hedelmien rakenne ja kiinteys ovat oleellinen asia kurkkuja säilöittäessä. Kurkkujen kiinteyttä mitattiin Piikkiössä laitteella, joka työntää halkaisijaltaan 4,8 mm:n suuruista metallipuikkoa kurkun sisään vakionopeudella ja mittaa tähän tarvittavaa voimaa. Tällä mittaumenetelmällä lajikkeet Adam , B2580 ja B2590 osoittautuivat pehmeimmiksi. Kuoren aiheuttama vastus oli suurin lajikkeilla Servus , Celine ja Clementine . Kurkun sisäosa oli kiintein lajikkeella RZ 12-18 .

Mitattu kiinteys ei vielä suoraan kuvaa lajikkeen aistittavia ominaisuuksia. Parhaan käsityksen lajikkeiden soveltuvuudesta säilöntään saa vertaamalla lajikkeita säilöntäkokeessa. Lajikenäytteitä toimitettiin kolmelle säilykeyritykselle koesäilöntää varten. Saadun palautteen mukaan kurkkujen rakenne on ollut säilöntään sopiva mm. lajikkeilla Carine, Opus , Etude , RZ 12-18 ja Servus . Adam-lajiketta on pidetty rakenteeltaan liian pehmeänä. Joissakin lajikkeissa myös kuoren sitkeys saattoi olla ongelma.

Lisäkokemuksia tarvitaan

Lämmin kasvukausi oli eduksi kurkun kasvulle. Satotaso oli korkea, vaikka sadon alku tuntui hieman viivästyvän. Lajikkeiden välisiä eroja ilmeni satoisuudessa ja erityisesti sadon rytmittymisessä. Toisaalta lajikkeet poikkesivat toisistaan hedelmien rakenteen suhteen: satoisimmat lajikkeet eivät valitettavasti olleet sisäiseltä laadultaan parhaita. Niinpä yhden, sääoloiltaan erikoisen koevuoden tulokset vaativat vielä lisävahvistusta tulevinä kesinä.

*Terhi Suojala, MTT
Lisätietoja: Koetoiminta ja
käytäntö 4/2002: 10
terhi.suojala@mtt.fi
puh. (02) 477 2207*